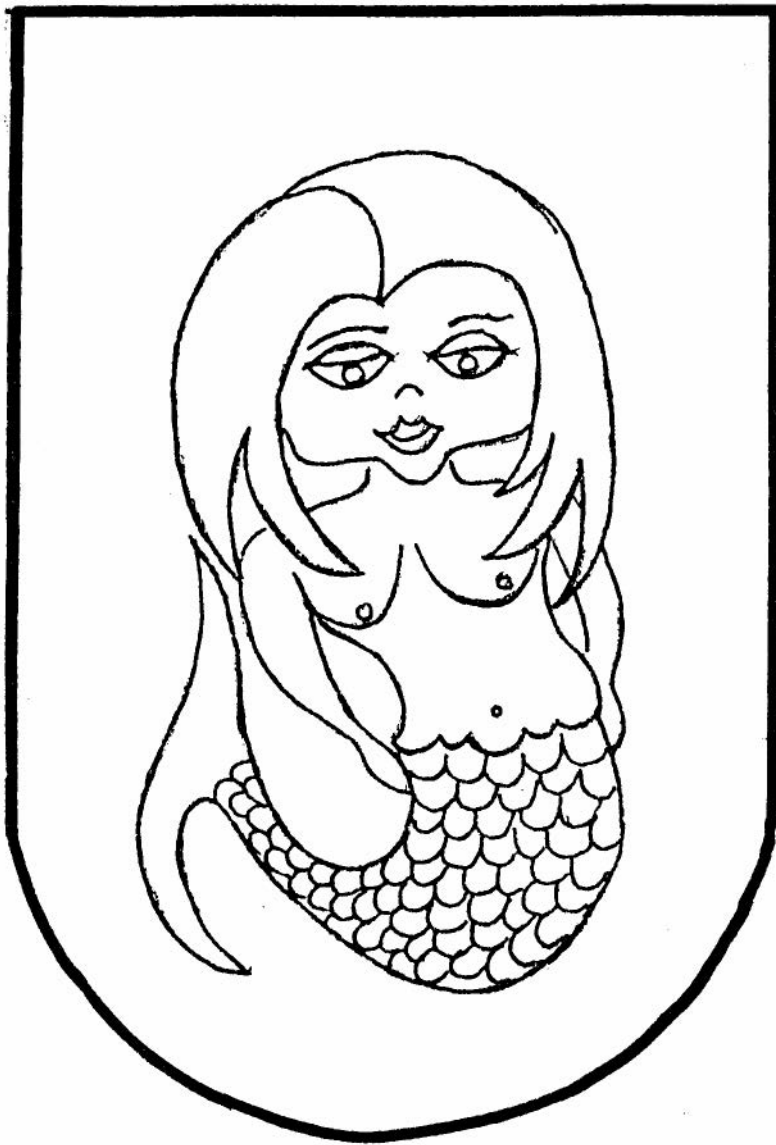


't MEERMINNEKE



KONTAKTBLAD
VOOR DE FAMILIE
van MEIRHAEGHE

Beste Familieleden,

Wij schrijven derde jaargang, nummer negen en we realiseren ons hoe snel de jaren wentelen. Negentienhonderd drieëntachtig wordt voor ons een "historisch" jaar, het jaar van ons familiefeest én van ons familieboek.

Het in ons vorig Meerminneke aangekondigde familiefeest gaat definitief door te Oudenaarde op zaterdag 20 augustus 1983. Op de volgende bladzijde vindt U het feestprogramma. De organisatie berust voor het grootste deel in de goede handen van Daniel Meirhaeghe uit Oudenaarde. Dit is een garantie voor het welslagen, daar hij ons eerste beperkte familiefeest uit 1968 reeds hielp op poten zetten. Nu, vijftien jaar later, wordt het een feest voor alle Meirhaeghes, mét of zonder "Van". We hopen dat U hiermee rekening zult houden bij het plannen van uw zomervakantie en dat U talrijk zult komen opdagen.

We doen ons best opdat ook ons familieboek, waar we nu toch al zo'n zeven jaar aan gewerkt hebben, ter gelegenheid van het feest zou verschijnen. In ieder geval moet onze familiegeschiedenis dit jaar nog van de persen rollen.

Dat U dit Meerminneke met een maand vertraging ontvangt en dat het ietwat dunner uitvalt dan vroeger is dan ook te wijten aan het feit dat we al onze vrije tijd moeten besteden aan het persklaar maken van ons boek.

Toch hebben we geprobeerd om U hierbij enkele lezenswaardige artikels aan te bieden.

Na het "feestprogramma" volgt het tweede deel van "de Heren van Walem en Wortegem", waarin we peilen naar "het bezit" waarop de reputaties van deze familieclans gebaseerd waren, meer bepaald in de zestiende eeuw.

Vervolgens richten we onze aandacht op de familie Lambrecht waarmee heel wat lezers en familieleden verwant zijn. Een blik op hun kwartiervoorouders uit de 19^e en de 18^e eeuw.

We weten nu reeds dat de plaatsnaam "Meerhaeghe", waarvan onze familienaam werd afgeleid, te Wortegem voorkomt. Velen zullen echter nooit vermoeden dat het toponym "Meerhaeghe" eveneens in Frankrijk bestaat! Onder de titel "Hij zit in de Mérague", volgt het reisverslag van de zoektocht in Frans-Vlaanderen naar het plaatsje "Meerhaeghe" in het canton van St.-Omer.

Na het "familienieuws" en heel wat losse "sprokkels" sluiten we dit nummer af met een gedicht.

1983, een historisch jaar, maar ook een "kostelijk" jaar. We zijn ons daar goed van bewust en daarom zijn we, wat het meerminabonnement betreft, al tevreden met een kleinigheid, die U bijvoorbeeld samen met het inschrijvingsgeld voor het familiefeest kunt overschrijven. Van harte dank en tot over twee maand.

Herman Meirhaeghe
A. Latourstraat 31.
9218 Ledeberg Gent.

Jan Meirhaeghe
Europastraat 15.
8770 Ingelmunster.

- - - - -

20 AUGUSTUS 1983

GROOT MEIRHAEGHE FAMILIEFEEST

Zoals aangekondigd gaat het Groot Meirhaeghe Familiefeest definitief door te Oudenaarde op 20 augustus 1983. We hebben Oudenaarde als verzamelpunt uitgekozen omdat dit de hoofdplaats was van de aloude kasselrij waaronder Wortegem ressorteerde én omdat onze Wortegemse voorvaders allen poorters waren van deze stad. Misschien snuiven we er nog iets op van die langvervlogene sfeer.

Het feestprogramma ziet er in grote lijnen als volgt uit :

- vanaf 14u30 : aankomst op de grote markt
verwelkoming met beiaardconcert.
- om 15 uur : eucharistieviering in de St.-Walburgakerk, op de markt, gecelebreerd door familieleden priesters.
- om 16 uur : korte optocht door het centrum met het muziekkorps uit Linc en de vlaggen van België, Frankrijk, Wortegem, Nokere, Kanegem en de splinternieuwe familievlag-met-meermin.
- om 16u45 : ontvangst op het historisch stadhuis waar een welkomstwoord zal gesproken worden.
vanop het balkon van het stadhuis worden we allen vereeuwigd op de familiefoto.
vertrek naar feestzaal Mantovani.
- om 18 uur : wordt de aperitief uitgeschonken.
- om 19 uur : schuiven we de benen onder de feesttafel.
het menu : - tomatenroomsoep.
- varkensgebraad op grootmoederswijze,
lentegroen en aardappelkroketten.
- goede wijn
- koffie en gebak.
- om 21 uur : start het gezellig avondfeest met Disc-Jockey die zeker niet oorverdovend zal spelen.
iedereen krijgt nog twee gratis consommaties extra!
- om ... uur : en we gaan nog niet naar huis, nog lange niet!!!

Wij zijn ervan overtuigd dat wij u hiermee iets degelijks aanbieden, voor de toch nog doenbare prijs van 900 fr. per persoon. Deze som kan via het hierbijgevoegd stortingsformulier overgeschreven worden, met de vermelding : "familiefeest". Laat ons ook schriftelijk weten hoeveel personen van uw gezin zullen aanwezig zijn.

We rekenen er op dat dit familiefeest door uw talrijke aanwezigheid een succes zal worden dat met gouden letters in de annalen van onze familiegeschiedenis zal geschreven worden. Een ideale gelegenheid om eens kennis te maken met die vele onbekende familieleden van onze Kanegemse tak én met al die Van Meirhaeghes die ook zullen uitgenodigd worden.

Meirhaeghes, laat U niet kennen en toon aan Oudenaarde dat ge van ver komt en dat ge er nog steeds zijt ! ! ! Allen daarheen ! ! !

Meer details en praktische schikkingen (o.a. een reiswijzer) zullen U later bezorgd worden.

De "heren" van Walem en Wortegem

een onderonsje

In ons vorig Meerminneke zagen we hoe een klein aantal clans te Wortegem de openbare functies monopoliseerden en hoe die families via een welbepaalde huwelijkspolitiek hecht met elkaar verbonden waren. Hieronder zullen we even peilen naar de 'financiële basis' waarop hun status gebouwd was, meer bepaald tijdens de 16^o eeuw. En het wordt inderdaad een beetje eentonig, want diezelfde clans vinden we uiteraard terug in de hoogste gelederen der hitparade van de meest gefortuneerde boeren.

Het zou een vreselijk werk zijn om, via de talloze boedelbeschrijvingen en erfenisverdelingen uit de Oudenaardse Wezerij, het bezit van al die families uit te tekenen. Gelukkig hebben we voor de 16^o eeuw een overzichtelijke bron in de "penningkohieren". (1) Deze belastingsboeken werden opgesteld op bevel van de Spanjaarden die de bevolking alhier een speciale belasting wilden opleggen, teneinde hun oorlogsmachine op gang te kunnen houden. Op die wijze werd de beruchte 20^o, 10^o of 5^o penning geïnd, wat een belasting betekent van respectievelijk 5, 10 en 20% op de geschatte pachtwaarde van de onroerende goederen. Te Wortegem werd in 1571-72 een kohier van de 20^o penning opgemaakt en daarin staat iedere inwoner, zowel eigenaar als pachter, genoteerd met zijn eigendommen en/of pachtgoederen, plus de som die de betrokkene aan grondbelasting moest afstaan.

Op basis van deze kohieren hebben we twee hitparades opgesteld van enerzijds de grootste eigenaars en anderzijds de grootste pachters. Achter de naam staat het bedrag dat ze als belasting moesten betalen (2) :

top 20 der eigenaars (totaal ongeveer 150 eigenaars) :

1. Jan <u>Vande Woestijne</u> fs.Frans ...	27 ponden.
2. Joos <u>Vande Woestijne</u>	19 p.
3. Willem <u>Vande Wiele</u>	16 p.
4. Pieter <u>Van Meerhaeghe</u>	12 p. (ca. 20 hectaren)
5. Hospitaal van Oudenaarde	11 p.
6. Joos Symay	10 p.
7. Loys Vanden Heede	9 p.
8. Jan <u>Vande Woestijne</u>	9 p.
9. Philips <u>Vande Wiele</u>	9 p. (huwt Agnees V.Meerhaeghe)
10. Klooster van Petegem	8 p.
11. Martin Nasens	7 p.
12. Loys <u>Vanden Dijcke</u>	6 p.
13. Weduwe Gillis <u>Mabe</u>	6 p.
14. Pieter <u>Vanden Dorpe</u>	6 p.
15. Michiel Baert	6 p.
16. Franchoys <u>Van Meerhaeghe</u>	6 p. (ca. 10 hectaren)
17. Arent Blaublomme	5 p.
18. Pieter <u>De Bosschere</u>	5 p.
19. Pieter Vanden Hecke	5 p.
20. Joos <u>Van Meerhaeghe</u>	4 p. (ca. 7 hectaren)

In ditzelfde jaar 1571 was koploper Jan Vande Woestijne baljuw van Walem en Joos Vande Woestijne, die de tweede plaats bekleedt, was baljuw van Gud-Moregem. Pieter Van Meerhaeghe (4^o), Philips Vande Wiele (9^o) en Arent Blaublomme (17^o) zetelden in 1571 in de Walemse schepenbank.

top 10 der pachters :

1.	<u>Erfgen. Jan Van Meerhaeghe</u>	29 pond	(grote tienden)
2.	<u>Pieter Vande Wiele</u>	23 p.	(hof van Walem)
3.	<u>Joos Vande Woestijne</u>	16 p.	
4.	<u>Arent Van Meerhaeghe</u>	15 p.	(ca. 24 hectaren)
5.	<u>Frans Vande Wiele</u>	13 p.	
6.	<u>Daneel Voet</u>	11 p.	
7.	<u>Jan Van Rosieren</u>	10 p.	
8.	<u>Gillis Mahieus</u>	9 p.	
9.	<u>Jan Vander Stichelen</u>	7 p.	
10.	<u>Roegier Vanden Dorpe</u>	7 p.	

Uit deze belastingskohieren treden de Vande Woestijnes zeer duidelijk naar voor als de meest gefortuneerde clan van Wortegem met een 1°, 2° en 8° plaats bij de eigenaars en een derde plaats bij de pachters.

Zij worden op de voet gevolgd door de Vande Wieles met een 3° en 9° plaats bij de eigenaars en een 2° en 5° plaats bij de pachters.

Ook onze Van Meirhaeghes doen het niet slecht met een 4°, 16° en 20° plaats bij de eigenaars en een 1° en 4° plaats bij de pachters.

In deze hitparades noteren we natuurlijk ook namen als Vanden Dorpe Vanden Dijke, Mabe, De Bosschere enz...

Opvallend is ook hoe die clans zich niet alleen tevreden stellen met hun uitgebreide persoonlijke eigendommen, doch evenzeer de grote pachthoeven proberen binnen te rijven. Zo was het centrale pachtgoed van Walem (in 1570 : 55 hectaren) gedurende het grootste gedeelte van de 16° eeuw in handen van de Vande Wieles en de uitbating werd van vader op zoon doorgegeven :

- 1500 : Jan Vande Wiele, pachter van Walem, schepen.
- 1519 : Pieter Vande Wiele, zoon van Jan, schepen.
- 1551 : Frans Vande Wiele, zoon van Pieter, baljuw.
- (1569 : Willem Vd. Schueren x Clara Vd. Dijke, schepen)
- 1578 : Pieter Vande Wiele, zoon van Frans, schepen.

Pieter Vande Wiele werd in 1590 als pachter van Walem opgevolgd door Franchoys Van Meerhaeghe, de grootvader van onze Kanegemse stamvader Jan. In 1678 was Arent Van Meirhaeghe pachter van deze nog steeds bestaande en unieke hofstede.

Als we de bedragen bekijken die als belasting moesten betaald worden, dan steken de Vande Woestijnes, als eigenaars, met kop en schouders boven hun dorpsgenoten uit. Wij beschouwen hen dan ook als dé machtigste clan, zeker tijdens de 16° eeuw.

Uit een studie van de Hr. Castelain citeren we volgende gegevens omtrent deze familie (3) :

Francois Vande Woestijne was in 1509 pachter van de belangrijke hoeve Nederbouveloo te Wortegem. Hij is niet alleen baljuw van Walem (1516) doch ook van de heerlijkheid Ten Bulcke te Anzegem. Tijdens zijn huwelijk met Margriete Vanden Dorpe kocht hij 32 percelen grond en een hofstede van circa 25 hectaren. In totaal bezat hij zeker 50 hectaren eigendom.

Deze Franchoys Vande Woestijne is een kwartiervoorvader van alle 'Kanegemse' Meirhaeghes.

Zijn zoon Hendrik bezat twee hofsteden en ongeveer 17 hectaren land en een andere zoon Joos Vande Woestijne was de bezitter van twee heerlijkheden, twee herbergen, een brouwerij en ongeveer 87 hectaren land.

Joos Vande Woestijne pacht in 1571 ook de armenmolen "staende bijder kercke van Worteghem". Hij is baljuw van Oud-Moregem en bezit eveneens "eenen wintmuelene stampende rond ende plat saed". In datzelfde jaar "ghebruyckt Jan Vande Woestijnen eenen wintmeulen hem toebehoerende malende alle manieren van graenen." en in 1587 pacht Gillis Vande Woestijne "de watermuelene te Walem." Het ging deze molenaars dus duidelijk voor de wind...

Verliezen we echter niet uit het oog dat in de tweede helft van deze 16^e eeuw Vlaanderen op sociaal-ekonomisch vlak een ongekend dieptepunt bereikte, toen de Spanjolen van de katholieke vorst Filips II hier alles te vuur en te zwaard zetten in hun oorlogen tegen de protestantsgezinde Geuzen. Het nabije Oudenaarde was een bastion van het protestantisme en de streek had dan ook heel wat te lijden onder de verbeterde krijgsverrichtingen. Er werd gezegd dat de straten niet meer van de akkers te onderscheiden waren.

Op 18 juli 1581 richtten de baljuw en de schepenen van Anzegem, een buurdorp van Wortegem, een klaagschrift aan het stadsbestuur van Oudenaarde, waarbij de deplorabele toestand waarin hun dorp verkeerde, beschreven wordt : van de duizend bunder landbouwgrond was slechts "het thienste (deel) ghecultiveert, gnedrecht ende zeere schamelijck bezaeyt ende datte duer den tochten, leghers ende dagelicxsche pylasen (plunderingen) vanden vijant ons daghelix ons broodt ende leeftocht ghenomen ende gheplundert es, zo dat de inzetenen ende bewoonders van vaere (schrik) vreesse ende verschaichede vanden danseruase (gevaarlijke) ziekten ghestorven ende vergaen zijn, ja wel de twee deelen vanden volcke ofte bet." (4). Ook Wortegem deelde van de brokken toen bijvoorbeeld in de jaren 1580 de abdijhoeve van Walem gedeeltelijk werd platgebrand. De echo's van de oorlog klinken ook op uit een boedelbeschrijving die in 1581, na de dood van Pieter Van Meerhaeghe, schepenen van Walem, werd opgesteld. Zijn zoon Joos krijgt een nieuw huis toebedeeld, doch de overige erfgenamen gaan akkoord met de volgende clausule : "nieu woenhuus met conditien indient verbrant weerde bij fayt van orloghe of toedoen vande soldaeten, binnen twee jaren elcander instant te doene." Bedenken we hierbij dat Pieter Van Meerhaeghe in deze harde en risikovolle tijden nog blijkbaar genoeg reserves had om een nieuw huis te laten bouwen.

De weerslag van de crisis is ook duidelijk af te lezen uit de Wortegemse bevolkingscijfers :

- In 1557, voor het uitbreken van de crisis, telde het dorp 874 inwoners, verdeeld over 196 huishoudens.
- In november 1565, op de vooravond van het fameuze Beeldenstormjaar, wijst een bevolkingstelling uit dat "te Worteghem zijn onder jonck ende audt, cleen ende groet, neghen hondert ende vier ende twintich (924) persoenen." (5) Deze cijfers worden bevestigd door baljuw Jan Vande Woestijne en schepenen Jan Vande Wiele en Pieter Van Meerhaeghe.
- Wortegem kwam in 1600 uit de ramspoed te voorschijn met nog amper 131 gezinnen en in 1610 telde men nauwelijks 122 huishoudens of 500 à 550 inwoners. In een halve eeuw tijd betekent dit dat de bevolking, in vergelijking met het totaal van 1565, procentueel met eventjes 42 % verminderd is!! Toch kwam Wortegem er nog tamelijk goed vanaf, daar vele andere dorpen de helft tot 90% van hun inwoners verloren...

Achter alles onderschrijven we de woorden van de Hr. Castelain, waar hij zegt "dat de gegoede gezinnen, beter gewapend tegen de rampspoed, ook de triestige jaren 1570-85 getrotseerd hebben. Op het einde van de 16^o eeuw houden de Vande Woestijnes, De Boscheres, Van Meerhaeghes, De Schieteres e.a. nog altijd de teugels strak in handen" (3).

Het was toen blijkbaar ook al zo dat de rijksten in een crisisperiode het minst te lijden hebben en vaak precies dan nog 'goede zaken' doen...

Als slotbedenking mogen we, wat onze familie betreft, gerust stellen dat de Van Meerhaeghes te Wortegem tot de klasse der begoede dorpsnotabelen behoorden. We menen echter dat we hen niet tussen de absolute koplopers, de Vande Woestijnes en de Vande Wieles, moeten situeren, meer eerder in de sub-top, ergens halverwege de toptien, samen met de Vanden Dorpes, Vanden Dijckes, Mabas e.a. Je leest vaak in de heemkundige literatuur dat de geschiedenis van een dorp in grote mate geschreven wordt door een beperkt aantal vooraanstaande families. We kunnen dit, alle verhoudingen in acht genomen, onderschrijven. Ook deze twee artikels over de "heren van Wortegem" wezen uit dat een paar familieclans, waaronder de Van Meerhaeghes, eeuwenlang een eersteplansrol gespeeld hebben op de Wortegemse scene. Doch we beschouwen die families dan wel als exponenten van een bepaalde sociaal-ekonomische klasse en niet zozeer als dragers van enkele vage en moeilijk te omschrijven leiderseigenschappen die eigen zouden zijn aan de families in kwestie. Als leiderschap al niet erfelijk is, dan is 'geld en bezit' dat in ieder geval, zoals hier werd aangetoond.

noten :

1. Penningkohieren Wortegem. nr.80/342. Stadsarchief Gent.
2. Daar we deze kohieren niet uitputtend uitgepluisd hebben bieden we u deze hitparades dan ook onder enig voorbehoud aan.
3. R. Castelain. Enkele gegoede burgerfamilies. Gaverstreke 1978.
5. Archief Kasselrij Oudenaarde. nr.234/18. Rijksarchief Ronse.
4. Audenaardsche Mengelingen. 1850, dl.4, pag 316-17.

Lambrecht : een aanverwante familie

Honderd jaar geleden huwde Bernard Meirhaeghe uit Kanegem te Aarsele op 11 oktober 1882 met Marie-Justine Lambrecht. Bruidegom en bruid zijn dan respectievelijk 37 en 30 jaar oud. Hun huwelijkskontrakt wordt verleden bij meester Constant Dhuvetter te Zonnebeke. U herinnert zich dat Constant de zoon was van Norbert Dhuvettere en Marie-Louise Meirhaeghe uit Ruiselede. Als huwelijksgetuigen ontmoeten we op het dorpshuis : Francois Lambrecht, 35 jaar en Charles Louis Lambrecht, broers van de bruid en Eduard Meirhaeghe, mulder te Kanegem, broer van de bruidegom. De genoemde getuige Francois Lambrecht was toen reeds gehuwd met Marie-Louise Meirhaeghe, de zuster van Bernard. Een "double alliance" dus.

Na het huwelijk vestigt het echtpaar Bernard Meirhaeghe-Lambrecht zich als landbouwers te Tielt waar hun zes kinderen geboren worden : Arthur (1883), Cyriel (1884), Adiel (1885), Marie-Louise (1887), Remi (1890) en Julia (1897).

Bernard Meirhaeghe en Marie-Justine Lambrecht zijn de grootouders van onze lezers Frans Meirhaeghe-Vergucht uit Roeselare, Clara Meirhaeghe-Everaert uit Tielt, E. Roelens -David uit Oostkamp, Paula Meirhaeghe-Tuyttens uit Tielt en de schoonouders van Mevr. L. Moortgat wed. Remi Meirhaeghe uit Brasschaat.

Laten we even nagaan waar grootmoeder Marie-Justine Lambrecht, echtgenote van Bernard Meirhaeghe vandaan kwam.

Zij werd te Aarsele geboren op 22 oktober 1852 als dochter van Francies Lambrecht en Juliana Van Quathem. Lambrecht en Van Quathem, twee geslachten die in de streek van Tielt niet weg te denken zijn uit de plaatselijke geschiedenis.

De ouders van Marie-Justine waren landbouwers te Aarsele en vader Francies ondertekent met vaardige hand haar geboorteakte.

Francies Lambrecht werd te Aarsele geboren op 8 februari 1809 als zoon van Charles of Carolus Lambrecht en Maria-Joanna Desmet. Ook vader Carolus ondertekent zwierig de geboorteakte van zijn zoon Francies.

Carolus Lambrecht werd eveneens te Aarsele geboren en wel op 9 september 1769 als eerste kind van Franciscus Lambrecht en Joanna Clara Desaer, die er huwden op 5 oktober 1768.

De bruid kwam te Aarsele ter wereld op 4 januari 1729 als dochter van Pieter Desaere en Petronilla Solier of Sesier (?).

De moeder van Marie Justine Lambrecht, Juliana Van Quathem, werd vermoedelijk te Tielt geboren omstreeks 1811 als dochter van Franciscus Van Quathem (geboren te Tielt op 10 maart 1783), als kleindochter van Ferdinand Van Quathem (geboren te Tielt op 10 november 1749) en Maria Francisca Desloovere uit Kanegem en als achterkleindochter van Pieter Van Quathem en Francisca Vander Ginste, dochter van Jan.

Totdaar in vogelvlucht een overzicht van haar her- of afkomst, waarbij we omtrent deze gegevens enig voorbehoud maken in afwachting dat we de families Lambrecht en Van Quathem eens ten gronde bestuderen.

Het is opvallend hoe ook de broer en de zusters van Bernard Meirhaeghe bij hun huwelijk een kontrakt laten opstellen :

- Juliana x Pieter Verhelst, bij notaris Wouters te Tielt op 14 januari 1871.
- Eduard x Maria Van Eenoo, bij notaris Dhuvettere te Zonnebeke op 18 september 1878.
- Marie Louise x Francies Lambrecht, bij notaris Van Zantvoorde te Gent op 24 oktober 1878.

We weten dat dit verwijst naar welstand en fortuin binnen de familie. Bernard Meirhaeghe heeft als boer en handelaar zeker zijn weg gevonden. Hij was tevens gemeenteraadslid te Tielt, maar dit is stof voor ons familieboek.

Tussen zijn nakomelingen ontmoeten we ook de allereerste "universitair" uit onze Kanegemse tak. Zijn zoon Remi werd veearts en voorzitter van de Belgische Boerenbond en Raiffeisenkas. Zijn kleinzoon Frans Meirhaeghe is apotheker en klinisch bioloog te Roeselare en zijn achterkleinzoon Jan Meirhaeghe studeerde een paar jaar terug af als dokter in de geneeskunde.

Wat deze tak van onze boom betreft (tak C) publiceerden we reeds als bijlage de rouwzantjes van Arthur Meirhaeghe, Remi Meirhaeghe en E.Z. Maria Meirhaeghe respectievelijk in Meermin 1, 5 en 6.

Pater Gaby Claerhout uit Tsjaad gezet

Onder deze titel lezen we in de Weekbode van 22 oktober 1982 een artikel dat we hieronder samenvatten.

Reeds vijf jaar verbleef Pater Gaby Claerhout in de heksenketel van Tsjaad (Afrika) nadat hij voordien uit het land van Amin was gezet. Op 6 september 1982 schreef hij nog een brief aan zijn moeder, de 82-jarige Magdalena Meerhaeghe en daags nadien werd hij opgepakt door soldaten van de waarnemende president Habre. Het nieuws in Pittem bleef binnen de familiekring en moeder Claerhout hoorde het pas op 23 september van enkele paters die het haar voorzichtig vertelden. Ze hadden ook een brief bij van de aartsbisschop van Tsjaad die vertelde dat Gaby goed behandeld werd en regelmatig bezoek ontving van de Franse consul en de Belgische ambassadeur. Een broeder jezuiet bracht hem ook kleren en eten.

Gabriël Claerhout werd te Pittem geboren in 1935 als zoon van Alois Claerhout, overleden te Tielit in 1981, en Magdalena Meerhaeghe, geboren te Wingene op 2 maart 1900 als dochter van Charles-Louis Meerhaeghe en Sidonie Decaigny (tak C).

Gaby volgde de grieks-latijnse humaniora aan het St.-Jozefscollege te Tielit. Hij trad binnen bij de Witte Paters van Afrika, volgde twee jaar filosofie te Bouchout-Antwerpen, een jaar noviciaat te Varsenare bij Brugge en vier jaar theologie te Eastview Ottawa en daarna nog drie maand pastoraal in Caklodge bij Londen.

In 1961 vertrok pater Claerhout naar Oeganda. Na zes jaar groeide zijn kleine missiepost uit tot een volwaardige parochie. Hij werd ekonoom in een klein seminarie en terzelfdertijd medepastoor en verantwoordelijke voor een nieuwe secundaire school. Gaby was ook negen jaar pastoor op de Bese eilanden, een eilandengroep op het Victoria Meer. In 1977 ontving hij vanwege de regering van de beruchte Idi Amin Dada de officiële mededeling dat zijn verblijfsvergunning niet verlengd zou worden omwille van de Afrikanisatie.

Op 29 november 1977 vertrok pater Claerhout van België naar Tsjaad om er een project te starten, nl. het oprichten van een instituut van de derde graad voor catechisten. Maar wat gebeurde er nu begin september 1982? In zijn brief van 6 september schreef Gaby dat de vijandelijkheden zich op 50 km. van hem afspeelden. Het vliegtuig van oppositieleider kolonel Kamougué, op de vlucht voor dissidente elementen onder zijn eigen vlaggen, moest een noodlanding maken nabij de missiepost van Claerhout en werd daarbij gekwetst. De kolonel werd verzorgd door de pater en vervolgens vroeg hij om naar een hospitaal in Kameroen gebracht te worden, op 250 km. van de missiepost. De verbindingsbrug was echter opgeblazen en de kolonel verliet de pater met onbekende bestemming. Kort nadat Claerhout terug in zijn missiepost was werd hij opgepakt. Eerst werd hij opgesloten in de gevangenis van Moundou en later op het hoofdkwartier van de politie in de hoofdstad N'Djamena. Intussen werden stappen ondernomen door pater Nothomb, broer van onze minister, die bij hem op de missie werkzaam is. Ook de Belgische regeringsleiders hebben zich met de zaak ingelaten. Ofwel zou aan pater Claerhout genade verleend worden (en dan zouden zijn oversten hem toch hebben doen uitwijken) ofwel zou hij uitgewezen worden. Die uitwijzing is dan half oktober '82 geschied en Gaby Claerhout kwam terug naar zijn moeder te Pittem aan de Oude Peerdenstraat.

Onder de foto van de pater lezen we : een tweede Afrikaans land wijst hem uit... hij zal herbeginnen op een ander '

Onze trouwe lezers weten reeds dat onze familienaam is afgeleid van de oeroude Wortegemse plaatsnaam "Merahaga". of Meerhage. Maar ook in Frankrijk, in Frans-Vlaanderen, bestaat een plaatsje met diezelfde naam! We citeren uit het 'Woordenboek der toponymie' van De Flou :

- la Meerhaghe : eene plaats te Houlle.
"gisant à la merhaghe; au Meraghe".
- la Meerhaghe : eene plaats te Clairmarais.
"à Clairmarais à la Mèrague."
- la Mèrague : versta de Meerhage.
eene landerij te Moulle en Houlle, beiden gemeenten in het canton St. Omer - Frankrijk.
"50 ares de betteraves à la Mèrague."

Het intrigeerde mij al die tijd. Wat in 's hemelsnaam kwam onze naam, als plaatsnaam, doen in Frankrijk? Zoeken maar! Dat is het aantrekkelijke van onze hobby, het boeiende van de genealogie, al is het vaak een naald zoeken in een hooiberg. Maar we hebben in al die jaren reeds zoveel 'naalden' teruggevonden.

Zo zijn we dan, mijn vrouw Andrea en ikzelf, op 28 september 1982 naar Frankrijk getogen om dat allemaal eens van naderbij te bekijken. Het werd een tocht vol nostalgie naar ons verleden. Het was me nog nooit zó opgevallen dat Frans-Vlaanderen ooit eens écht Vlaams Vlaanderen geweest was. Het begon al bij de grens. Poperinge, Abele, Steenvoorde... Stenvort, zeggen ze daar en ze verleggen het aksent omdat een Franse mond zo moeilijk Vlaams spreekt. En dan maar links en rechts van ons die oude Vlaamse namen. Het werd me een verwijt dat ik zo weinig afwist van mijn eigen Vlaanderen en dat ik dat Vlaanderen altijd beperkte tot het overschotje dat ons nog rest en waar onze burens aan gepeuzeld hebben. We rijden naar Beke, Hazewinde, Oxelaere, Bavinchove, Terdeghe, Schoubrouck, Zuytpeene, Noordpeene, Buysseure... Kan het nog Vlaams?

Vier kilometer voor St.-Omer bereiken we Clairmarais. 'Het klare moeras!' We zien het al van bij 't inkomen van de gemeente: een blinkend lief meertje, bossen, groen en zeer moerassige landerijen, doortrokken met afwateringen en sloten. Ik denk aan de betekenis van onze familienaam: moeras of zompige grond omheind of begroeid met groen en laagstam. Hier vind je een gelijkaardige situatie. Zou hier dan ook in de nevels der tijden spontaan en net zoals te Wortegem de plaatsnaam 'Meerhaghe' ontstaan zijn? Of is een Wortegemse Van Meirhaeghe later ooit eens tot hier doorgetrokken om het stuk land dat hij bewerkte met zijn familienaam te dopen?

Vlak voor de kerk van Clairmarais ligt 'la mairie', het gemeentehuis. Wij binnen. Een vriendelijke secretaire is ons zoeken gegene en zoekt alvast alle mogelijke bronnen voor ons op. Helaas, geen Meerhaeghe, noch als familienaam, noch als plaatsnaam. Wel vinden we in 't oude kadaster de vlaamsklinkende namen van Boneghem en Schoubrouck. In de bevolkingsregisters liggen de Vlaamse familienamen veruit in de overmacht. Met als troostwoord van de hoffelijke secretaire dat er nog andere archiefstukken gedeponereerd zijn in Arras en na een bezoek aan het kerkhof waar de zerken met de gebeitelde namen als Grave, Degrave, Devinck, Cleenewerck, Maes, Holvoet, Ryckewaert er nog eens aan herinneren hoe Vlaams hier alles eens was, trokken we verder naar Moulle,

Hetzelfde beeld van bos en moeras en ontelbaar veel kleine moes- en groententuinen langs de weg. "Pommes de terre 15fr/25 kg. et choux-fleur." Ik geloof de enige rijkdom van een industrie-arme streek. Ik vergat u nog te zeggen hoe lief we Cassel vonden en hoe machtig de ruïnes van de abdij in St.-Omer en hoe anders rood het rood was van de koeien in de weiden, een vaal rood, niet dat diepe rood van onze koeien, of kijk, we waren al in Mouille - de kerk - la mairie - dedju! gesloten! Maar een goeie speurder laat niet los en we richten onze schreden naar een riant krot-woningske dat vlak tegenover de kerk staat te dromen en aan een oudje kon ik in mijn beste Frans mijn vragen kwijt. En "ja" (in 't Frans), zei ze, "Mérague, cela existe, quelque part dans les marécages." Ergens in de moerassen... En van iemand die men niet direkt vindt zegt men te Mouille : il est dans la Mérague Hij zit in de Meerhaghe... Tiens, dacht ik, 't lijkt een beetje op die spreuk van Kanegem die we allemaal kennen. Maar verder geen familienamen als Meirhaeghe, Van Meerhaeghe of Merège, zoals ze in 't verre Frankrijk zeggen. "Men noemt mij hier la Flamende" (met de 'e' van kende), zegt ze; je m'appelle Hardewich en met een uitgesproken lief gebaar wijst ze ons de weg naar Houille, één kilometer verderop. Houille, zeg maar 'Hoele', is een dorpje op een riviertje van dezelfde naam. 'Les betteraves à la Mérague' zijn er nog steeds, dat hebben we gezien. La patronne van het restaurant zei ons : la Mérague, c'est une côte en quittant Houille vers la Nationale 43, près de l'hotel Franco-Russe. En uiteindelijk stonden we dan op die helling, op de Mérague, precies zoals we te Wortegem op de Meirhaege stonden.

We hebben dan stilletjes de terugweg aangevat, voor de aardigheid slenterend van dorp tot dorp, over Watten, Vulverdinghe, Volckerinkhove. We kochten patatten in Lederzele, trokken over Ochtezele, Oudezele, Winnezele, Kruysweg en via Oostcappel en Roesbrugge reden we West Vlaanderen weer binnen.

Ook wij zaten dus in de Meerhaghe. Over de oorsprong van deze plaatsnaam zijn we echter niet veel wijzer geworden. Om die te achterhalen zullen we diep in de Frans-Vlaamse archieven moeten duiken. Via ons Meerminneke brengen we u zeker op de hoogte als we ergens hieromtrent nieuwe gegevens mochten vinden.

.Jan Meirhaeghe.

Een Vlaamse wijnboer te Bordeaux

Met dit stukje vertoeven we nog even in het très douce France. Van nicht Marijke Herman echtg. Debaets uit Kanegem ontvingen we fotocopies van een artikel dat onlangs in de Autotoerist verscheen. Onder de titel 'een Vlaamse wijnboer te Bordeaux' heeft de auteur Jan Minner het over de elf hektaren Vlaamse druiven van Etienne Van Meerhaeghe. We citeren enkele passages :

Bij een bezoek aan de gebouwen van Château Ségur d'Arsac, een paar eeuwen geleden ordentelijk rond het kasteel neergeplaatst, komt men vooral onder de indruk van de monumentale wijnkelder. Zesduizend vaten of pakweg twee miljoen flessen vinden er plaats. In het kader van het uitgestrekte terrein, omzoomd door bossen, lijken de toch ruim elf hectaren wijngaard slechts een goedverzorgd bloemenperkje. Om het ganse domein te bezoeken is het gebruik van een wagen beslist nodig.

Na onze rondrit wachtte Frieda De Rijcke, echtg. Etienne Van Meerhaeghe ons op de trappen van het kasteel op, met de allure van

een kasteeldame, maar met een sympatiek gebaar dat iedereen bij het dorstige weer best begreep. "Het doet elke keer plezier wanneer er Vlamingen over de drempel komen", waren haar welkomstwoorden. Na het proeven van de eerste wijn gaf onze gastvrouw zelf de begeleidende kommentaar en zelden zagen en hoorden we een dame met zoveel fijngevoeligheid en met zoveel liefde voor de wijn een degustatie leiden. Bij dat alles zat Etienne Van Meerhaeghe zachtjes te glunderen aan de kant waar de grootste glazen waren geserveerd. "De schat van een kerel" -zoals zijn vrouw hem steeds noemt- houdt voortdurend het peil van zijn glas in het oog en heeft de wet van de kommunicerende vaten nog niet vergeten : zijn gasten zal het niet aan wijn ontbreken. Ondertussen heeft hij het over de druivenoogstmachine die vorig jaar werd aangeschaft en waarmee ook de druivenpluk van enkele der grootste kastelen van Margaux werd verricht. Volgt dan de beschrijving van enkele Ségur d'Arsac wijnjaren. Het artikel wordt als volgt besloten : Mocht je ooit in de streek van Bordeaux vertoeven, verzuim dan niet een paar uurtjes door te brengen in de oase van rust die Ségur d'Arsac aanbiedt. Steeds welkom, ook als de familie Van Meerhaeghe-De Rijcke niet aanwezig is. Keidermeester Mouillac neemt dan met plezier de taak van gastheer waar. Zoals hijzelf met lichtblozende wangen zei : "Vous êtes toujours les bienvenus. Moi j'aime bien les gens du Nord".

Wij laten ons dat natuurlijk geen twee keer zeggen. Allen daarheen dus en degusteer er eentje op onze gezondheid.
adres : Château de Ségur d'Arsac, F 33460 Arsac-Margaux.

- - - - -

voor u gelezen in de pers :

- Kozijn Carlos Debaets werd als vertegenwoordiger van Kanegem in de nieuw verkozen Sportraad van de stad Tielt opgenomen.
- Mevrouw Christiane Vergucht echtg. F. Meirhaeghe maakt deel uit van de Kulturele Raad van de stad Roeselare.
- Tijdens de rundveeprijskamp te Zwijnaarde in september 1982 werd de Beker van de stad Gent toegekend aan de Heer Pascal Van Meirhaeghe uit Wortegem-Petegem. Hij behaalde de
 - 2° en 4° plaats bij de stieren zonder tanden
 - 1° plaats bij de stieren met tanden
 - 1° en 2° plaats bij de vaarzen zonder tanden
 - 3° plaats bij de vaarzen met vier en zes tanden
 - 3° plaats bij de volwassen melkkoeien
 - 1° en 2° plaats bij alle mestvee.

Waarvan akte! Wij hebben altijd al gedacht dat de Meirhaeghes wisten hoe ze de koe bij de horens moeten vatten...

rechtzetting :

In ons artikel over "geestelijken in onze stamboom" (Meermin 6) hadden we het op pagina 11 over Pater Frans Claerhout, missionaris in Zuid-Afrika. We stelden verkeerdelijk dat hij de zoon was van Alois en Magdalena Meerhaeghe uit Pittem. Niet Frans, maar wel pater Gaby Claerhout, over wie meer in dit Meerminneke, is de zoon van voornoemde ouders.

En Adam Gewon Seth

SIETSE-ARNE Schelpe, geboren te Poperinge op 28 oktober 1982.
zoon van Marck Schelpe en Greet Meirhaeghe uit Poperinge.
kleinzoon van Arnold Meirhaeghe en Irene De Backer uit Ardooie.

AN Meirhaeghe, geboren te Roeselare op 7 november 1982.
dochter van Jan Meirhaeghe en Kristien Piccavet uit Roeselare.
kleindochter van Frans Meirhaeghe en Christiane Vergucht.

HANNES Decavele, geboren te Tielt op .. december 1982.
zoon van Geert Decavele en Chantal Devolder uit Aarsele.
kleinzoon van F. Devolder en Cora Meerhaege uit Tielt.

MARIO Meirhaeghe, geboren te Jeuven op 21 maart 1983.
zoon van Daniel Meirhaeghe en Hilda Stas uit Wilsela.
kleinzoon van André Meirhaeghe en Margriet Huys.

in goede en kwade dagen

Lieve Meirhaeghe, dochter van Frans Meirhaeghe en Christiane Vergucht, huwde te Roeselare op 4 april 1983 met Luc De Nil.
adres : H. Van Brederodestraat 36 - 9000 Gent.

Wij denken aan

Michel Van Meerhaeghe, weduwnaar van Georgette Martijn en echtgenoot van Beatrijs Deslee, uit Avelgem.
Geboren te Berchem-Oudenaarde op 16 februari 1926.
Overleden te Brugge, A.Z. St.-Jan, op 14 mei 1982.
Michel was verkoopsdirecteur van PVBA Symaco en Technisch Directeur van de Avelgemse Spinnerij. Hij was tevens lid van onze familievereniging.

Julia Meirhaeghe, echtgenote van Adiel David uit Tielt.
Geboren te Tielt op 5 april 1897.
Overleden te Tielt op 24 november 1982.
Zij was ere voorzitter van de KVLV-boerinnenbond.

van de hak op de tak

Filip Meirhaeghe : Nationaal Kampioen ! !

Uit het maartnummer van de OMS Bode, het maandelijks tijdschrift van de K.V. Ostend Motor Sport Club nemen we het volgende stukje over :

Filip is geboren op 5 maart 1971 en is de zoon van Jan Meirhaeghe. Voor de kenners is dit genoeg, dwz, alles gezegd. Jan was crosser en trialist sinds oktober 1963... dus bijna twintig jaar ! Filip is sinds een paar jaar te zien in de non-stops met een 50 cc en nu ook met de fiets. In ons "intiem tornooi" vliegt hij van zijn brommer naar zijne vélo. Hij klasseert zich niet slecht bij de Kleine Cylinders en met de fiets, nou ja... 't is een plezier om die knaap aan het werk te zien !

Vader en zoon Meirhaeghe zagen voor het eerst de fietsjongens aan het werk te Bilstain. De Spaanse Montesa Boys konden er erg goed mee weg. Dat was in 1981 en toen al indrukwekkend. Nu doet men een halve draai boven op een auto en men spreekt er niet meer van !

Augustus 1982 : eerste deelname tijdens "de Nacht van Bilstain". Zeer koud, regen, mcdder en Filip... die won, voor de zoon van Jean Crosset, ook zo een beroemdheid in de motorwereld. De Vaaltjes keken niet zo vriendelijk naar dat Vlaamse jochie, maar toen ze vernamen dat het de zoon van Jan was... ja toen, toen was alles te begrijpen ! Daar vernam de familie dat er kampioenschappen zouden plaats vinden in samenwerking met de erkende fietscrossfederatie.(F.BMX.B.) Op telkens vijftig piloten won Filip in Braine L'Alleud, was hij tweede in Bilstain, nog eens tweede in Bilstain en de vierde proef won Filip in Braine-le-Château. De eindstand was gelijk voor Filip en Crosset, maar de finale gaf de doorslag ! Bravo Kampioen !!

- - - - -

In het maartnummer van "Ons Doomkerke", tijdschrift voor folklore en familiekunde van Groot Ruiselede, verscheen van de hand van Geert Deguffroy een bijdrage over "de familie Meirhaeghe en hun Meerminneke".

Op basis van de gegevens uit ons familieblad heeft hij het onder meer over de herkomst en de betekenis van de naam "Van Meirhaeghe" en over onze familiewapens.

We citeren een passage omtrent de herkomst van ons familiewapen : "Wie weet zag een van de stoere voorvaders in een wazig moment deze meermin opstijgen uit het zompige moeras waar ze al zolang naastwoonden. Of was het een meernimf, dat goedaardig vrouwelijk wezen dat onze rivieren en bossen bewoonde en voorgesteld werd onder de gedaante van een bevallig meisje, half vis, half vrouw. Hier te lande zouden we eerder het laatste aanhangen, want wie droomt er niet van om ooit een mooie vrouw uit het water te zien opstijgen? Als symbool mag onze meermin er alvast zijn en hoort ze zeker tot de mooiste en meest aansprekende familiewapens".

Toch een kleine rechtzetting waar de schrijver zegt dat "de zoekers erin slaagden om de bakermat van deze familie te bepalen te Nokere tot in 1210. Niet Nokere, maar buurdorp Wortegem is natuurlijk de bakermat van alle (Van) Meirhaeghes.

- - - - -

familieboek.

Zoals gezegd zijn we koortsachtig bezig met het persklaar maken van onze familiegeschiedenis, ons familieboek dat we U misschien reeds op ons familiefeest zullen kunnen aanbieden.

Mogen we onze lezers en familieleden verzoeken om ons, indien ze dit nog niet gedaan hebben, de recentste gegevens toe te sturen in verband met hun gezinssituatie : plaats en precieze data van geboortes, huwelijken en overlijdens.

Mogen we ook vragen om ons oude familiefoto's van vóór wereldoorlog twee (groepsfoto's van gezin, trouwfoto's van grootouders enz...) te bezorgen, om die eventueel in ons familieboek af te drukken. Deze foto's krijgt U zeker terug, hetzij met de post, hetzij ter gelegenheid van ons familiefeest in augustus.

Bij dageraad in april

't Is stil... hoort hoe stille dat het is !
 De bomen zwijgen... of is 't slapen dat ze doen ?
 Het waas van nevel vertroebelt 't uitzicht over 't groen
 En in de sloot fluistert niet eens het droge lis.

De boerderijen in het landschap liggen diep gehurkt,
 En uit een schoorsteen krult een watten lint :
 De oude boodschap dat een nieuwe dag begint.
 En in de stal ligt 't vee dat haast geruisloos snurkt.

De hoeven waarrond hier en daar een wal
 Scheppen het valse beeld van uitgestorvenheid;
 Niets laat vermoeden dat in hun geborgenheid
 Het volle leven heerst dat straks ontwaken zal.

Een stille uil sluit 't laatste hoofdstuk van de nacht
 En wiekt zonder geluid als een gevleugeld spook
 Dat plots van boven 't veld uit 't halve duister dook
 Onzichtbaar zoekt hij nu zijn nest, verzadigd van zijn jacht

Een egel slurpt onhoorbaar aan 't slootje langs de akker
 Verzadigd na zijn maal van slakken in een tuin;
 En op de hoogste tak van een populierekruin
 Maakt d'eerste lijster d'andere vogels wakker.

Dra doen zij allen mee, gevolgd door al de dieren,
 En 't loeit en 't kakelt, 't hinnikt, knort en bast
 Op al de hoeven in het rond, zoals het dieren past;
 En boven d'akkers hangt de leeuwerik te tierelieren.

- - - - -

Richard - Daniel Meirhaeghe

11 april 1982

paaszondag

- - - - -